

ᓇᓱᕗᑦ በᓘᓻᕐᒥ ላይ
Building *Nunavut* Together
Nunavut liuqatigiingniq
Bâtir le *Nunavut* ensemble

Kavamatkut Nunavunmi Munaqhitkunnit Inuuliriyyitkunnilu

**2018/2019
Ukiumi Uniudjutit hapkununga
Auladjutait Aannialiqliyunun Munagidjutit
Upalungaiyautait**

**Hapkunanga Aulapkaiyimin Aaniaqtuliqiyunun
Qulangnaiyautit**

Maligakhanut Angirutikhainut

Maligakhangit kavamaliqidjutiqaqtun titiqiqidjutikhangit tapkuninga aanniaqtailiqinikkut Nunavunmi tigumiaqtauvakhimayut talvanga Nunatsiarmi (taima Nunavunmi kihidjutikhaniitunik) malikhautikharniitun talvani *Nunavut Maligaa. Aanniarpiliaqtunun Munaridjutikhaitigut Maligaq* (talvangaanin, “Maligaq”) ataniudjutiqaqtuq kina pidjutiqaqtuq haffumanga Nunavunmi Aaniaqtailinikkut Qulangnaiyautinikkut Upalungaiyautini uvalu akiliqtuqtauuyut ikayuutinikkut qulangnaiyautinik aaniaqnikkut kivgaqtuutinik.

Naunaitkutmi 23(1) haffuma Maligap piyakhaqaqtuq una Minista munaqhiyuq haffuminga Maligaqmik tikuaqhiluni Aulapkaiyikhamik hapkununga Aaniaqtailinikkut Qulaqnaiyautinik) una “Aulapkaiyi”). Aulapkaiyi munaqhiyuq titirqidjutainik maligap uvalu pitquyauyut imaa:

- (a) naunaiyaqhugit piyaqaqnikhai piyaaqtut inungnun qulangnaiyautikkut kivgaqtuutinik;
- (b) Naunaiyaqhugit qaffitaalauniit akiligahat qulangnaiyautikkut kivgaqtuutinit uvalu
- (c) Angigitigiblugin akiliqtakhat qaffitaalauniit naunaiyaqhimagayut ataani titiraqhimagayumi (b) haffumanga Katitiqhimayumin Manikhaita Manianit;
 - (i) Haffumunga munaqhinikkut ayuiqhaqtumun kitu tunihiyut qulangnaiyautikkut kivgaqtuqniq uvaluuniin inungnun mighaagun kivgaqtuqtaminun, uvaluuniin
 - (ii) Qulangnaiyautiqaqtumun inungmun kina tuniyauyuq qulangnaiyautiqaqtumun kivgaqtuqniqmun talvuuna Naunaitkutaani 5 Maligaqmi.

Naunaitkutaani 24 piyakhaq Aulapkaiyi tunihiluni ukiumi uniudjutinik auladjutaitigut haffuma Aannialiqliyunun Munagidjutit Upalungaiyautait (Nunavunmi Aaniaqtailinikkut Qulangnaiyautikkut Upalungaiyautit) haffumunga Ministamun uqautigiyakhait uvani Maligaliuqvikmi.

Ihiviuqtauniit hapkua Aaniaqnikkut Munaqhinikkut Kivgaqtuutit Nunavunmi

Munagidjutait uvalu kivgaqtuutait aaniaqtailinikkut munagidjutikkut kivgaquutit Nunavunmi ilauyt taimini auladjutaini hapkua Munaqhitkunnit Inuuliriiyitkunnillu (“Timinga”). Munaqhitkunnit Inuuliriiyitkunnillu aviktuqniit havakvia itut attautini Nunavunmi pingahut aviktuqniini, kitut munagiayit kivgaqtuutit aaniaqtailinikkut aviktuqniita aktilaangit. Hapkua havakviit Pangnirtuumi (Qikiqtaaluk aviktuqniani), Kangiqliniqmi (Kivalliq aviktuqniani), uvalu Ikaluktutiami (Kitikmeoni). Iqalungni auladjutait munagiayuayut atuni.

Auladjutait aaniaqtailinikkut munaqhidjutikkut kivgaqtuutait uvani Nunavunmi pihimayut hivulikkut aaniaqtailinikkut munagidjutait atuqniitigut, uuktuutigiluau, pulaagutit ilagiinun munaqhit, uqaudjinikkut munaqhinun uvaluuniin munaqhit havaktit, uvalu uqaudjiyut

havautikkut ilait atuqtauyut aaniaqtailnikkut munaqhidiutikkut kivgaqtuutit. Piqaqtuq 24nik nunamingni munaqhitkunik nunallaani tamaini Nunavunmi, ilauyut aviktuqhimayunik munaqhinik uvani Kangiqliniqmi uvalu Ikaluktutiami, malguk inungnun aaniaqtailinikkut munaqhivik (Iqalungni uvalu Kangiqliniqmi), attauhiq ilagiinun atuqhimaaqtunik munaqhivik(Iqalungni) uvalu attauhiq aaniaqvik (Iqalungni). Kivgaqtuutit pihimayut uvani Qikiptaani Aaniaqvik ilauyuq 24nik ikaangnnik qilamiuqnikkut kivgaqtuutit, munaqhiliaqtunun munaqhiyut (ilauyut hingaiyaqtunun, nutaqiqiyut uvalu aaniaginaqtunik munaqhiyut pilaktuiyut, ihivgiuqviit iksuliiqviit uvalu puvakluktunik munaqhiyut.

Nunavutim inuuhiriliqinikkut munarhiunguyut ilaqaqtunik taaktiuyut nunalaanilu munarhiuyutlu. Aaniaqtialinikkut havaktitauyut uvalu havaktukhaqhiuqtut inmi munahiiit uvalu daaktit. Ayuittaqnikkut kivgaqtuutit naunaiyaqtauyut hamangaluaq Nunavunmi havaktikhaqhiuqtut havakviini Ottawami, Winnipegmi, Yalunaimilu uvalu Edmintonmin.

Amigaitqiat attauhiqmin pingahunin Havakviit auladjutikkut maniit atuqtauyut akiinik pidjutiqaqtuq aaniaqnikkut tingmidjutit (**\$90.7M**) uvalu daaktit uvalu aaniaqviit kivgaqtutait (**\$70.7M**) hilataani nunavunmi. Pidjutigiblugu Nunavut ipiktpalaat inugiangniit aktilaangit uvalu kikliqaqtut aaniaqtuliqinikkut igluqpait (imaa iksuliiqhidjutit tamayait uvalu munarhiliriyiitkut havaktuliriyiit havaamitigut) piyaaqnigit aktilaangit aaniaqviit uvalu daaktit kivaqtuqtut pidjutiqaqtuq havaktut tingmilutik hilataanun Nunavutip. Malruk aviktuqniitigut munaqhiviit (Kangiqliniqmi uvalu Ikaluktutiami), imaału Qikiptaani Aaniaqvik, pilaaqtitiliqtut Nunavunmi havaklutik iluani aktilaanganik uvalu ihuaqhiyuumiqlugit aktilaangit kivgaqtuutit tapkua tunihiniaqtut iluani Nunavut.

Nunavut Inuuhirinikkut Qullangnairutit Upalungairutit

Maligaq ataniudjutiqaqtuq pidjutiqaqtuq haffumanga Nunavunmi Aaniaqtailinikkut Qulangnaiyautinikkut Upalungaiyautini uvalu akiliqtauyut ikayuutinikkut qulangnaiyautinik aaniaqnikkut kivgaqtuutinik. Nunavut Inuuhirinikkut Qullangnairutit Upalungairutit munagiayayut hapkunanga Aaniaqtailinikkut maniliungitumik pihimayut. Qulangnaiyautiqaqtuq aaniaqviit kivgaqtuqtut tuniayaqti Nunavunmi ataani atuni maligaqmi angigutini - *Aaniaqviit Qulangnaiyautait uvalu Munaqhitkunnit Inuuliriiyitkunnillu Munagidjutikkut Maligaq.*

Atuqtut

Talvanga Qiqaiyalirvia 31, 2019, piqaqpaktuq **38,824**nik attautinik atiliuqhimayut ataani Nunavutip Inuuhirinikkut Qullangnairutit Upalungairutit,kitut angikliyuumiqtut imaa **469**nik kingungani ukiumi. Una ikikhilaarniq aulahimayuq nunaqaqtunik nuutaanguqtihimaangitunik nayugaingit nuutkaangamik nuutaamun nunalaanun. Talvuuna, Titiraqhanganit utiqtitauvaktun

tuyuqtauvikharnun. Tamna kihititirutikhangit aanniaqtailiqinikkut titiqiqidjutiliqiyunik allanguqtihimaanginaqtuq ubluq tamaat.

Qullangnairutiqaqtun Daaktit Kivgaqtuqtut

Maligaq, Naunaitkutani 3(1), uvalu Aaniaqnikkut Munaginikkut Pitquayayut, Naunaitkutani 3, tunihiyut qulangnaiyautiqaqtut daaktit kivgaqtuqtut Nunavunmi. Tukihidjutaa "qulangnaiyautiqaqtut daaktut kivgaqtuqtut" pidjuttiqaqtut tamainun kivgaqtuutinun havaktauyut aaniaqnikkut daaktit tapkua munaqhinikkut piyukhat, uvalu ilauyat uvani Nunavunmi Nunavutip Inuuahirinikkut Qullangnairutit Upalungairutit akiit atugahait hapkua qulangnaiyautikku ikayuutit kitut paqtauniaqtut uvani Aaniaqnikkut Munaqhiyut Pitquayayuni. Humi qulangnaiyautiqaqtut kivgaqtuutit pilaitut Nunavunmi, aaniaqtut aulaqtitaublutik aalanun nunanun piyaamingni qulangnaiyautiqaqtunik kivgaqtuutinik. Piqangituq nutaamik kivgaqtuutinik ilaliutihimayunik uvaluuniin unguvaqtihimayunik titiraqhimagayunik qulangnaiyautiqaqtunik kivgaqtuutinik uvani 2018/2018mi. *Munahinikkut Maligaq* hapkununga laisiqaqtunun munaqhinun Nunavunmi, una pidjutigiyaat munaqhit havaktut kivgaqtuqlutik qulangnaiyautiliknik daaktinik kivgaqtuqtunik Nunavunmi.

Daaktit laisiqaqtukhat havagiamingni Nunavunmi. Havakvia Ayuittiaqnikkut Atuqhimaahugit Havakvia, ituq Kugluktukmi, munagiyait atiliuqnigit laisitlu havauhiiit haffumunga Nunavunmi daaktit hapkunuuna Munaqhinikkut Atiliuqnikkut Katimayiit.

Hapkua tamatkiutihimayut titiraqhimagayut qulangnaiyautiqaqtut qanuginiit haffumunga Nunavutip Munaqhinikkut Munaqhidjutikkut Pituyaayut. Kivgaqtuutit tuniyauyut ataani hapkua qanuginiitigut ihumagiayayut qulangnaiyautiqaqtut imaa munaqhinikkut piyakhat iumaliugutit uvalu/uvaluuniin mamitigutit tuniyauyut uvani nunavunmi uvaluuniin hilataani nunavut.

- Mihingnairutikharnik Havautiliqiyut
- Uumatingnik, Hatqaniklu Taqarniklu Pilaktuiyi
- Uvinirniliqiyi
- Munaqhiunikkut Ayuiqhaqtunut
- Arnanik Ihivriuqtuuyi
- Naunaitunik Pilaktuiyi
- Ilumiittunik Aanniarutiqaqtunik Havautiliqiyuq
- Qaritani Qauyihaidjutiliqiyut Qauyiharvik
- Iyiinik Ihivriuqtuuyuq
- Hiuttingnik, Qingarnik, Iggiarniklu Ihivriuqtuuyuq
- Haunirnik, Ipigingnik, Nukiknik Ihuaqhailiqiyi
- Taaktiuyuq
- Ihuarutikharnik Pilaktuiyi(hapkuangungnitut timimimik ihuaqhainikkut)
- Ihumaliqiyiyiuyuq
- Iksulirvik
- Quiviliqiyuyiuyut Nakahukluktuliqiyi

- Hingaiyuliqiyiyiuyuq Nuttaraniliqtuniku
Munarhivik

Pulaaqtaqtut daaktit, ayuittiaqhimayut uvalu munaqhit, ihuaqhaqhimayukkut piliuqhimayut attautinit Havaviknit pingahut aviktuqniini uvalu Qikiqtani Aaniaqviit, tunihiyutlu qulangnaiyautiqaqtut daaktit kivgaqtuqtut nunavunmi.

Hapkua nunavunmi ayuittiaqhimayut kivgaqtuqtut tuniyauhimayut ataani pulaaqnikkut ayuittiaqtunun ilihaidjutinun: Iyiinik Ihivriuqtiyuq, Haunirnik, Ipigingnik, Nukiknik Ihuaqhailiqiyi havautiliqiyi, qaritani qauyihaidjutiliqiyut qauyiharvik, haunirluqtunik ihivriuqhiyi uviniqliyi, ihumaliqiyi, qanikkut pilaktuiyi uvalu ayukhautiqaqtut hunavaluknin. Pulaaqtaqtut ayuittiaqhimayut munahiqaqviknun pihimayauyut qanuginiitigut takuyauyukhat Nunavunmi daaktit uvalu piinagiaqaqata ayuittiaqhimayut.

Qullangnaiyautiqaqtut Daaktit Kivgaqtuqtut

Tapkuanginait kivgaqtuutit naunaiyaqhimayut imaa, uvalu angirutiqaqtuniku malikhautikharnik tapkuninga, Maligaq malikhautikhangitlu, unalu Aanniarvingit Qullangnairutiqaqtun *Munarhiliqiyut Inuuhiriliqiyutlu Titiqiqidjutiliqinikkut Maligaq pitquayayutlu*, qullangnairutiqaqtun.

Tamaita allat kivgaqtuutit, ilauyut daaktit ikayugiaqaqtun taima havautiqaqiaqangitun, ihumagiyauvakhimayut qullangnaiyautiqaqtun. Kivgaqtuutit tuniyauuyut ataani hapkua Havaktiit Aanniaqtailinginni Akiliuhirnikkullu Katimayilingit (WSCC) uvalu quyaginaq aalat kanadami uvaluuniin aviktuqniini maligani qulangnaiyautiqaqtut ataani Nunvunmi Qaaniaqtailinikkut Qulangnaiyautit Upalungaiyautit.

Qulangnaiyautiqaqtut Kivgaqtuutit Tuniyauuyut Kanatami (Hilataani Nunavut)

Maligaq, Naunaitkutini 4(2), naunaiyaqhimayuq ikayuutit akiliqtauyukhat qulangnaiyautiqaqata munaqhiqliqinikkut kivgaqtuutit tuniyauuyut hilataani Nunavut, kihimi hamani Kanatami.

Nunavunmi daaktiqaqtut aadjikiiktunik akiligahatigut angigutinik tamaini aviktuqhimaniini uvalu aviktuqhimayuni (kihani Quebecmi daaktit akiligahaliuqtut akiligahanik kivgaqtuqnikkut). Hapkua angigutit tuniyauuyut akiligahat hapkununga qulangnaiyautiqaqtunun kivgaqtuutinun hapkununga piyaaqtunun Nunavunmi ikayuqtauyut qulangnaiyautiqaqtunik kivgaqtuutinik hilataani Nunavut.

Uvani 2018/2018mi attautimut **\$9.9M** akiliqtauhimayuq daaktinun kivgaqtuqtunun ikayuqtunun hilataani Nunavut.

Qulangnaiyautiqaqtut Kivgaqtuutit hilataani Kanatap.

Aanniaqtulirinirmut Munaqhiniq Maligaq, Naunaitkutani 4(3), naunaiyaqhimiayuq ikayuutit akiliqtauyukhat qulangnaiyautiqaqtunun munaqhiliqinikkut kivgaqtuutit tuniyauyut hilataani Kanatap. Humi Nunavunkiutat inuit aanialigumik taimaalu ihagiahukumik aaniaqnikkut kivgaqtuutinik aulaaqhutik uvaluuniin havaamitiugt, qulangnaiyautiqaqtut daaktut kivgaqtuqtut akiliqtauyut akiiniik aadjikutaanik tahapkununga akiliqtauyut kivgaqtuqnikkut tuniyauyut Nunavunmi.

Uvani 2018/2019mi attautimut **\$262.14** akiliqtauhimayuq daaktinun kivgaqtuqtunun ikayuqtunun hilataani Kanatap.

Uvani 2018/2019mi piqangituq aaniaqtunik ikayuqtauyunik hilataani kanatp aaniaqtnikkut kivgaqtuutinik.